Dosarul nr. 3a-1140/23; (2-20036716-02-3a-25092023)
Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Râșcani (Judecător Avasiloaie Tatiana)

D E C I Z I E

05 decembrie 2023 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

în componența:
Președintele completului, judecătorul Mîra Ghenadie
Judecătorii Bostan Angela și Dașchevici Grigore
Grefier Trifan Valentina

examinând în ședință publică apelul depus de Mitrofan Valeriu, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 21 februarie 2023,

în cauza de contencios administrativ la acțiunea înaintată de Mitrofan Valeriu către Instituția Publică Centrul de Excelență în Construcții cu privire la constatarea încălcării dreptului privind accesul la informație, obligarea pârâtului să elibereze copia actelor solicitate prin cererea nr.01-16/22 din 03.02.2020, încasarea prejudiciului moral în sumă de 1000 lei,

c o n s t a t ă:

Pretențiile reclamantului:

La data de 13 martie 2020 Mitrofan Valeriu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Instituției Publice Centrul de Excelență în Construcții cu privire la constatarea încălcării dreptului privind accesul la informație, obligarea pârâtului să elibereze copia actelor solicitate prin cererea nr.01-16/22 din 03.02.2020, încasarea prejudiciului moral în sumă de 1000 lei.

În fapt, reclamantul a indicat că la data de 03.02.2020, cu nr. de intrare 01-16/22, prin intermediul Cancelariei Centrului de Excelenţă în Construcţii a depus o cerere privind accesul la informaţie, numărul de intrare a fost atribuit de secretara directorului, fapt ce confirmă recepţionarea cererii date, unde a solicitat să-i elibereze copia documentului ce confirmă zilele și orele lucrate (tabelul de pontaj) pentru întreg personalul ce activează în Centrul de Excelenţă în Construcţii, cu excepţia cadrelor didactice, şefilor de secţie şi directorilor adjuncţi pentru luna noiembrie 2019, document semnat de director, şeful serviciu personal şi contabilul şef.

Susținea că copia documentelor solicitate, au un caracter public şi nu cad sub incidenţa informaţiei oficiale cu caracter limitat.

Pînă la momentul depunerii cererii date în instanţa de judecată (13.03.2020), nu a primit copia documentelor solicitate, fapt ce contravine prevederilor art. art. 16 alin. (1) din Legea nr.982 din 11.05.2000 privind accesul la informaţie.

Centrul de Excelenţă în Construcţii din or. Chișinău prin acţiunile sau inacțiunile sale, în mod flagrant a neglijat prevederile art.5; art.7; art. 10; art.11; art. 12; art.15; art.16 din Legea nr.982 din 11.05.2000 privind accesul la informaţie.

În sensul dat, nota că a înaintat cererea conform prevederilor art. 21-24 din Legea nr.982 din 11.05.2000 privind accesul la informaţie.

Cu privire la pretenția privind încasarea prejudiciului moral reclamantul invocă prevederile art. 1422 alin. (1), art. 1423 din Codul civil și subliniază că caracterul şi gravitatea suferințelor

psihice sau fizice le apreciază instanţa de judecată, luînd în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum şi statutul social al persoanei vătămate.

Solicitarea sa din cererea înregistrată la Centrul de Excelență în Construcții la data de 03.02.2020, sub nr. 01-16/22, nu era pur formală, din contra aceasta urmărea satisfacerea interesului reclamantului de a şti orarul de lucru şi cum sunt gestionate resursele financiare la Centrul de excelență în Construcții din or. Chișinău, cererea de acces la informație conţinea suficiente indicii care ar fi permis unei autorități diligente identificarea şi comunicarea informației ce-l interesa pe reclamant, însă Centrul de Excelență în Construcții din or. Chișinău, actionînd în mod deliberat, a ales să nu ofere răspunsul în termenul prevăzut de lege.

Luând în calcul comportamentul administrației Centrului de Excelență în Construcții din or. Chișinău, care denotă tendința de a acționa deliberat în vederea îngrădirii nejustificate a dreptului reclamantului la informație, miza pe care ultimul o avea la obținerea informației solicitate, instanţa de judecată în cazul dat are menirea de a stabili că comunicarea peste termen a informațiilor solicitate sau neeliberarea documentelor solicitate, a cauzat în mod indubitabil reclamantului anumite suferințe psihice.

În această ordine de idei, explica că principiul legalității, care este unul fundamental în statul de drept, obligă autoritățile să se conducă în activitatea acestora exclusiv de lege şi nu de emoții sau de frustrări, iar eventualele abuzuri din partea justițiabililor urmează a fi contracarate tot în limitele şi potrivit procedurilor stabilite de lege.

Drept urmare, ținând cont de forma vinovăției pârâtului la cauzarea prejudiciului reclamantului, judecând în mod echitabil, Valeriu Mitrofan aprecia că suma de 1000 lei este suficientă pentru a compensa orice prejudiciu de ordin moral cauzat reclamantului prin refuzul de a furniza informația solicitată în cerere.

De asemenea, reclamantul invoca că prin prisma art. 1398 alin.(1), 1422 alin.(1) şi (2) şi 1423 alin.(1) și (2) Cod civil și art.21 alin.(3), lit.i) al Legii privind accesul la informație, încălcarea dreptului fundamental al reclamantului de acces la informație cauzează cert suferinţe psihice, iar Legea instituie obligaţia autorității corespunzătoare de a repara prejudiciul moral cauzat.

Menționa că, Curtea Europeană sa Drepturilor Omului a făcut o serie de aprecieri notabile în ceea ce privește proba prejudiciului moral, constatând în repetate rânduri că proba faptei ilicite este suficientă, urmând ca prejudiciu şi raportul de cauzalitatea să fie prezumate, instanțele urmând să deducă producerea prejudiciului moral din simpla existență a faptei ilicite de natură să producă un asemenea prejudiciu şi a împrejurărilor în care a fost săvârșită, soluția fiind determinată de caracterul subiectiv, intern al prejudiciului moral, proba sa directă fiind practic imposibilă (cauza A.c.Norvegiei, nr.28070/06, 9 aprilie 2009).

Or, în cauzele Danev c.Bulgariei și Iovtchev c. Bulgariei, CEDO a reținut în esență încălcarea Convenției, după ce a considerat că abordarea formalistă a instanțelor naționale, care atribuiseră reclamantului obligația de a dovedi existența unui prejudiciu moral cauzat de fapta ilegală, prin dovezi susceptibile să confirme manifestări externe ale suferințelor lui fizice și psihologice, avuseseră ca rezultat privarea reclamantului de despăgubirea pe care ar fi trebuit să o obțină.

În consecință, considera că pîrîtul a comis în raport cu reclamantul o faptă ilicită prin încălcarea dreptului acestuia de acces la informație, faptă ce a cauzat cert suferințe psihice reclamantului.

Pentru aceste motive, solicită ca instanța de judecată să admită pretenția reclamantului referitoare la încasarea prejudiciului moral, şi încasarea de la Centrul de excelență în Construcții,

în beneficiul reclamantului Valeriu Mitrofan suma de 1000 lei, cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin refuzul de a furniza informația solicitată în cerere.

Solicita reclamantul constatarea încălcării dreptului privind accesul la informație, obligarea pârâtului să elibereze copia actelor solicitate prin cererea nr.01-16/22 din 03.02.2020, încasarea prejudiciului moral în sumă de 1000 lei.

Poziția instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani din 21 februarie 2023, acțiunea înaintată de Mitrofan Valeriu, a fost respinsă (f.d. 63).

Solicitarea apelantului:

Nefiind de acord cu hotărârea instanţei de fond, la data de 24 februarie 2023 Mitrofan Valeriu a depus apel, care ulterior la data de 02 octombrie 2023 a fost completat cu motivare, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani din 21 februarie 2023 și emiterea unei decizii noi de admitere a acțiunii.

Termenul de declarare a apelului:

În conformitate cu art. 232 alin. (1) din Codul administrativ, apelul se depune la instanța de judecată care a emis hotărîrea contestată în termen de 30 de zile de la pronunțarea dispozitivului hotărîrii, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Din actele cauzei rezultă că hotărîrea atacată cu apel a fost pronunțată la 21 februarie 2023, apelul fiind depus la dată de 24 februarie 2023, motiv pentru care instanța de apel constată că apelul a fost depus cu respectarea termenului prevăzut de Legislația în vigoare.

Argumentele părților:

În motivarea apelului declarat, apelantul a reiterat poziția expusă în cererea de chemare în judecată, invocînd că hotărîrea Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani din 21 februarie 2023, este ilegală și urmează a fi casată, or, prima instanță nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele, care au o importanță pentru soluționarea cauzei în fond. Concluziile primei instanțe expuse în hotărîre sunt în contradicție cu circumstanțele cauzei, iar normele de drept material și normele de drept procedural au fost aplicate eronat.

Consideră că hotărîrea emisă constituie o restricție în realizarea accesului la justiție, astfel îngrădindu-i dreptul de acces liber la justiție. Respingerea acțiunii, în lipsa unei temei legal, ar afecta nu numai drepturile părților la un proces echitabil dar și încrederea părților în actul justiției, urmând astfel de înlăturat viciul respectiv de către instanța care a emis hotărîrea.

Susține că circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei nu au fost constatate și elucidate pe deplin, iar instanța nu a supus unei analize minuțioase și nu a verificat circumstanțele menționate, care necesitau a fi examinate, prin prisma cadrului legal aplicabil la caz, întru clarificarea tuturor aspectelor importante pentru soluționarea cazului dat.

Poziția participanților la proces în cadrul ședinței de judecată a instanței de apel:

Participanții la proces în ședința de judecată nu s-au prezentat din motive necunoscute instanței, procedura citării legale fiind respectată, din care considerente Colegiul a dispus examinarea cauzei în lipsa părților neprezente, legal citate.

Aprecierea instanței de apel:

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău consideră că cererea de apel este neîntemeiată și urmează a fi respinsă, cu menținerea hotărîrii primei instanțe din următoarele raționamente.

În conformitate cu art. 240 alin. (1) lit. a) din Codul administrativ, examinînd cererea de apel, instanța de apel adoptă una dintre următoarele decizii: respinge apelul.

Potrivit art. 219 alin. (1)-(4) Cod administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces.

Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.

Conform jurisprudenței CtEDO, instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, pornind de la aprecierea rolului determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii și să nu se limiteze doar la însușirea motivelor și concluziilor date de instanța inferioară. (Hirro Balani c. Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis v. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

În cadrul examinării cauzei s-a stabilit cu certitudine că, la data de 03.02.2020 reclamantul Mitrofan Valeriu a depus o cerere în adresa Centrului de Excelență în Construcții, care prin intermediul cancelariei a fost înregistrată cu nr. de intrare 01-16/22, solicitând să-i elibereze copia documentului ce confirmă zilele și orele lucrate (tabelul de pontaj) pentru întreg personalul ce activează în Centrul de Excelenţă în Construcții, cu excepţia cadrelor didactice, șefilor de secţie şi directorilor adjuncți pentru luna noiembrie 2019, document semnat de director, şeful serviciu personal şi contabilul şef. (f.d. 5)

La 21 februarie 2020 Instituția Publică „Centrul de Excelență în Construcții” a expediat prin intermediul poștei electronice, la adresa de email a lui Valeriu Mitrofan (valeriu.mitrofan@mail.ru) scrisoarea nr.01-13/44 din 20.02.2020, prin care l-a informat care sunt condițiile legale de furnizare a informațiilor deținute. De asemenea, prin scrisoarea menționată, Centrul de Excelență în Construcții, mun. Chişinău a comunicat care sunt formele agreabile de furnizare a informațiilor deținute de Centru în funcție de categoria informației şi suportul care le conține, precum şi care sunt impedimentele de ordin juridic care nu permit Centrului satisfacerea solicitării prin furnizarea informațiilor sub forma, fotocopierea suportului purtător de informații. Aceste impedimente sunt opozabile în parte şi cererii privind accesul la informații nominalizată supra. Imposibilitatea satisfacerii cererii sub forma cerută rezultă din art.11 alin.(1) pct.3 al Legii nr.982/2000 privind accesul la informație, or, fotocopierea sau vizualizarea întregului suport care conțin informații cu acces liber şi concomitent cu acces limitat, este de natură să afecteze drepturile constituționale ale persoanelor a căror informații personale este protejată în sensul art.7 alin.(2) lit. c) al Legii nr.982/2000 privind accesul la informație fie a căror informații ce ține de activitatea economică/ comercială este protejată potrivit art.7 alin.(2) lit. b) al Legii nr.982/2000 privind accesul la informație.

La data de 13 martie 2020 Mitrofan Valeriu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Instituției Publice Centrul de Excelență în Construcții cu privire la constatarea încălcării dreptului privind accesul la informație, obligarea pârâtului să elibereze copia actelor solicitate prin cererea nr.01-16/22 din 03.02.2020, încasarea prejudiciului moral în sumă de 1000 lei.

Fiind învestită cu judecarea cauzei în fond, prima instanță a concluzionat asupra

netemeiniciei acțiunii depuse, dispunând respingerea integrală a acesteia, ca neîntemeiată.

Verificând legalitatea hotărârii contestate în raport cu prevederile legale aplicabile la caz și criticile aduse în apel, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău consideră justă concluzia instanței de fond despre netemeinicia acțiunii reclamantului, soluția fondului având la bază cumulul dovezilor administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, cărora le-a fost dată aprecierea juridică cuvenită. Or, instanța de fond a stabilit corect situația de fapt și de drept în prezenta speță, a dat o apreciere obiectivă probelor administrate și a emis o hotărâre întemeiată și legală care corespunde legislației în vigoare.

În contextul pretențiilor deduse judecării, Colegiul reține că, conform art. 2 alin. (1) Cod administrativ, prevederile prezentului cod determină statutul juridic al participanților la raporturile administrative, atribuțiile autorităților publice administrative și ale instanțelor de judecată competente pentru examinarea litigiilor de contencios administrativ, drepturile și obligațiile participanților în procedura administrativă și cea de contencios administrativ.

Conform art. 3 Cod administrativ, legislația administrativă are drept scop reglementarea procedurii de înfăptuire a activității administrative și a controlului judecătoresc asupra acesteia, în vederea asigurării respectării drepturilor și a libertăților prevăzute de lege ale persoanelor fizice și juridice, ținîndu-se cont de interesul public și de regulile statului de drept.

Conform art. 22 alin. (1) Cod administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sînt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Conform prevederilor art. 189 alin. (1) și (2) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ. O acțiune în contencios administrativ poate fi înaintată și atunci cînd autoritatea publică nu a soluționat în termen legal o cerere.

Conform art. 93 alin. (1) din Codul administrativ, fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția.

Conform art. 17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Reieșind din dreptul subiectiv al subiectului afectat, care la fel a fost predeterminat de legiuitor și care a fost formulat astfel - orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente pentru a obține anularea actului, recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei ce i-a fost cauzată.

Colegiul reiterează că obiect al examinării în prezenta speță, constituie pretențiile reclamantului Mitrofan Valeriu față de Centrul de Excelență în Construcții privind constatarea încălcării dreptului de acces la informație; obligarea eliberării informației conform cererii nr. 01-16/22 din 03.02.2020; repararea prejudiciului moral.

Completul judiciar reține că, în conformitate cu prevederile art.7 din Legea privind accesul la informaţie nr. 982-XIV din 11.05.2000, (1) Exercitarea dreptului de acces la informaţie poate fi supusă doar restricţiilor reglementate prin lege organică şi care corespund necesităţilor: a) respectării drepturilor și reputaţiei altei persoane; b) protecţiei securităţii naţionale, ordinii publice, ocrotirii sănătăţii sau protecţiei moralei societăţii. (2) în conformitate cu alineatul (1) al prezentului articol, accesul la informaţiile oficiale nu poate fi îngrădit, cu excepţia: a) informaţiilor atribuite la secret de stat, reglementate prin lege organică, a căror divulgare neautorizată sau pierdere poate aduce atingere intereselor şi/sau securităţii Republicii Moldova;

b) informaţiilor confidenţiale din domeniul afacerilor, prezentate instituţiilor publice cu titlu de confidenţialitate, reglementate de legislaţia privind secretul comercial, şi care ţin de producţie, tehnologie, administrare, finanţe, de altă activitate a vieţii economice, a căror divulgare (transmitere, scurgere) poate atinge interesele întreprinzătorilor; c) informaţiilor cu caracter personal, a căror divulgare este considerată drept o imixtiune în viaţa privată a persoanei, protejată de legislaţia privind protecţia datelor cu caracter personal; d) informaţiilor ce ţin de activitatea operativă şi de urmărire penală a organelor de resort, dar numai în cazurile în care divulgarea acestor informaţii ar putea prejudicia urmărirea penală, interveni în desfăşurarea unui proces de judecată, lipsi persoana de dreptul la o judecare corectă şi imparţială a cazului său, ori ar pune în pericol viaţa sau securitatea fizică a oricărei persoane - aspecte reglementate de legislaţie; e) informaţiilor ce reflectă rezultatele finale sau intermediare ale unor investigaţii ştiinţifice şi tehnice şi a căror divulgare privează autorii investigaţiilor de prioritatea de publicare sau influenţează negativ exercitarea altor drepturi protejate prin lege. (3) Dacă accesul la informaţiile, documentele solicitate este parţial limitat, furnizorii de informaţii sînt obligaţi să prezinte solicitanţilor părţile documentului, accesul la care nu conţine restricţii conform legislaţiei, indicîndu-se în locurile porţiunilor omise una din următoarele sintagme: „secret de stat”, „secret comercial”, „informaţie confidenţială despre persoană”. Refuzul accesului la informaţie, la părţile respective ale documentului se întocmeşte cu respectarea prevederilor articolului 19 din prezenta lege. (4) Nu se vor impune restricţii ale libertăţii de informare decît dacă furnizorul de informaţii poate demonstra că restricţia este reglementată prin lege organică şi necesară într-o societate democratică pentru apărarea drepturilor şi intereselor legitime ale persoanei sau protecţiei securităţii naţionale şi că prejudiciul adus acestor drepturi şi interese ar fi mai mare decît interesul public în cunoaşterea informaţiei. (5) Nimeni nu poate fi pedepsit pentru că a făcut publice anumite informaţii cu accesibilitate limitată, dacă dezvăluirea informaţiilor nu atinge şi nu poate să atingă un interes legitim legat de securitatea naţională sau dacă interesul public de a cunoaşte informaţia depăşeşte atingerea pe care ar putea să o aducă dezvăluirea informaţiei.

Conform art.10 alin.(1)-(3) al Legii nr.982 din 11.05.2000 privind accesul la informaţie, persoana are dreptul de a solicita furnizorilor de informaţii, personal sau prin reprezentanţii săi, orice informaţii aflate în posesia acestora, cu excepţiile stabilite de legislaţie. Dreptul persoanei de a avea acces la informaţii, inclusiv la informaţiile cu caracter personal, nu poate fi îngrădit decît în condiţiile legii. Orice persoană care solicită acces la informaţie în conformitate cu prezenta lege este absolvită de obligaţia de a-şi justifica interesul pentru informaţiile solicitate.

În conformitate cu prevederile art. 11 alin. (1) pct. (1), (2), (4) al Legii privind accesul la informație, furnizorul de informații este obligat: să asigure informarea activă, corectă și la timp a cetățenilor asupra chestiunilor de interes public și asupra problemelor de interes personal; să garanteze liberul acces la informație; să respecte termenele de furnizare a informației, prevăzute de lege.

Conform art.15 alin.(1) și (2) al Legii nr.982 din 11.05.2000 privind accesul la informaţie, cererile scrise cu privire la accesul la informaţie vor fi înregistrate în conformitate cu legislaţia cu privire la registre şi petiţionare. Cererile respective vor fi examinate şi satisfăcute de funcţionarii publici responsabili de furnizarea informaţiilor.

Conform art.16 alin.(1) al Legii privind accesul la informaţie, informațiile, documentele solicitate vor fi puse la dispoziția solicitantului din momentul în care vor fi disponibile pentru a fi furnizate, dar nu mai tîrziu de15 zile lucrătoare de la data înregistrării cererii de acces la informație.

În baza normelor legale citate supra, se atestă că subiecți ai raportului juridic ce ține de asigurarea accesului la informare sunt solicitantul și furnizorul de informație. Solicitant poate fi orice persoană care dorește să obțină o informație ținând cont de limitele referitor la informația solicitată (dacă informația dată este și/sau nu obiect al raportului dat și dacă aceasta poate și/sau nu să fie furnizată). Totodată, din definiția legală rezultă că, furnizor de informație este posesorul informațiilor oficiale, care reprezintă acele informații care au fost elaborate, selectate, prelucrate, sistematizate şi/sau adoptate de organe ori persoane oficiale sau puse la dispoziția lor în condițiile legii de către alţi subiecţi de drept.

În acest sens, ca o persoană să fie subiect al raportului ce ține de accesul la informație în calitate de furnizor de informație, aceasta trebuie să dețină informația oficială care este catalogată în acest sens prin prisma normei legale. Informaţia susceptibilă de a fi furnizată poate fi: documentată sau nedocumentată. Constituie informaţie documentată informaţia care este fixată pe un anumit purtător informaţional: scris, electronic etc. Constituie informaţie nedocumentată informaţia nefixată pe un suport informaţional, dar despre care furnizorul de informaţie are cunoştinţă, adică este posesor al acesteia.

Raportând cadrul legal citat la circumstanțele speței, Colegiul consideră că prima instanță a ajuns la o concluzie corectă despre netemeinicia pretențiilor reclamantului.

Or, prima instanță just a concluzionat că solicitările privind accesul la informațiile, enumerate în cererea cu nr.01-16/22 din 03.02.2020, nu pot fi satisfăcute reieșind din prevederile art.11 alin.(1) pct.3 al Legii nr.982/2000 privind accesul la informație, în condițiile indicate în răspunsul Centrului nr.01-13/44 din 20 februarie 2020.

În susținerea concluziei, autoritatea pârâtă a făcut referire la art.1 alin.(2), lit.d), art.4 alin.(2) lit.b), art.7 alin.(2) lit.b), c), art.11 alin.(1), pct.3, art.20 alin.(1), (2) din Legea nr.982/200 privind accesul la informație, pct.47, pct.48, pct. 53 și 54 din Regulamentul cu privire la modul de formare şi utilizare a veniturilor colectate de către autoritățile/instituțiile din subordinea Ministerului Educației, Culturii şi Cercetării, aprobat prin Hotărârea Guvernului cu privire la lucrările şi serviciile contra plată, mărimea tarifelor la servicii, modul de formare şi utilizare a veniturilor colectate de către autoritățile/instituțiile subordonate Ministerului Educației, Culturii şi Cercetării nr.872 din 21.12.2015 și Anexei nr.2 la Hotărârea Guvernului nr.872/2015. (f.d.14-16verso)

Reieșind din textul revindecărilor formulate de reclamant în acțiunea depusă la 13.03.2020, Valeriu Mitrofan își exprimă dezacordul cu refuzul Instituției Publice „Centrul de Excelență în Construcții” în vederea furnizării informației solicitate și punerea la dispoziție a actelor pretinse.

Reclamantul indică asupra faptului că pârâtul era obligat, în virtutea legii, să examineze cererea înregistrată cu nr.01-16/22 din 03.02.2020, și să-i pună la dispoziție documentele solicitate, astfel, formulând o acțiune în obligare, pentru admiterea căreia sunt necesare întrunirea cumulativă a două condiții: actul administrativ de respingere a solicitării să fie ilegal, iar revendicarea pretenției reclamantului să fie întemeiată.

În această ordine de idei, instanța de judecată va supune examinării succesive a celor două condiții.

Completul de judecată consideră că prima instanța corect a constatat că, Mitrofan Valeriu a fost informat prin răspunsul nr.01-13/44 din 20.02.2020 de către Instituția Publică „Centrul de Excelență în Construcții”, despre imposibilitatea satisfacerii cerințelor adresate în cererea înregistrată cu nr.01-16/22 din 03.02.2020, în lipsa acordului a persoanelor vizate la prelucrarea datelor cu caracter personal (care ar figura în tabelele de pontaj solicitate) și a condiției de plată.

În sensul dat, instanța notează că, potrivit art. 4 al Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, (1) Datele cu caracter personal care fac obiectul prelucrării trebuie să fie: a) prelucrate în mod corect şi conform prevederilor legii; b) colectate în scopuri determinate, explicite şi legitime, iar ulterior să nu fie prelucrate într-un mod incompatibil cu aceste scopuri. Prelucrarea ulterioară a datelor cu caracter personal în scopuri statistice, de cercetare istorică sau ştiinţifică nu este considerată incompatibilă cu scopul colectării dacă se efectuează cu respectarea prevederilor prezentei legi, inclusiv privind notificarea către Centrul Naţional pentru Protecţia Datelor cu Caracter Personal, şi cu respectarea garanţiilor privind prelucrarea datelor cu caracter personal, prevăzute de normele ce reglementează activitatea statistică, cercetarea istorică şi cea ştiinţifică; c) adecvate, pertinente şi neexcesive în ceea ce priveşte scopul pentru care sînt colectate şi/sau prelucrate ulterior; d) exacte şi, dacă este necesar, actualizate. Datele inexacte sau incomplete din punctul de vedere al scopului pentru care sînt colectate şi ulterior prelucrate se şterg sau se rectifică; e) stocate într-o formă care să permită identificarea subiecţilor datelor cu caracter personal pe o perioadă care nu va depăşi durata necesară atingerii scopurilor pentru care sînt colectate şi ulterior prelucrate. Stocarea datelor cu caracter personal pe o perioadă mai mare, în scopuri statistice, de cercetare istorică sau ştiinţifică, se va face cu respectarea garanţiilor privind prelucrarea datelor cu caracter personal, prevăzute de normele ce reglementează aceste domenii, şi numai pentru perioada necesară realizării acestor scopuri. (2) Operatorii au obligaţia să respecte şi să asigure implementarea prevederilor alin. (1).

Conform art. 5 din Legea enunțată, (1) Prelucrarea datelor cu caracter personal se efectuează cu consimțământul subiectului datelor cu caracter personal.

Astfel, Completul judiciar reține ca fiind justă constatarea instanței de fond că, reclamantul Valeriu Mitrofan nu s-a conformat la cerințele impuse de Instituția Publică „Centrul de Excelență în Construcții”, pentru satisfacerea cererii nr.01-16/22 din 03.02.2020, și anume, nu a prezentat acordul persoanelor vizate la prelucrarea datelor cu caracter personal (care ar figura în tabelele de pontaj solicitate), or, Centrul, în calitate de operator nu poate prelucra datele cu caracter personal a angajaților, în alte scopuri, decît cu acordul acestora.

În consecință, instanța de judecată just a constatat că Valeriu Mitrofan pretinzând furnizarea informației și a actelor deținute de Instituția Publică Centrul de Excelență în Construcții, nu a respectat condițiile legale de furnizare a acestora.

Prin urmare, deși reclamantul a fost în cunoștință că informația solicitată va fi furnizată doar cu condiția prezentării acordului persoanelor vizate la prelucrarea datelor cu caracter personal (care ar figura în tabelele de pontaj solicitate) și achitării prealabile a costului cheltuielilor suportate de către pîrît pentru prelucrarea acestora, nu a luat o atitudine corespunzătoare în raport cu cele impuse de autoritatea pârâtă.

Respectiv, vina pentru faptul că nu a prezentat acordul și nu a efectuat plata și nu a ridicat copiile înscrisurilor solicitate, nu-i poate fi imputată autorității, pârâtul respectând în acest sens prevederile Legii privind accesul la informație, oferindu-i reclamantului un răspuns deplin și detaliat la solicitările expuse în cererea sa și la modalitatea de a primi înscrisurile.

Instanța reține că toate condițiile (de prezentare a acordului persoanelor vizate și de plată), impuse reclamantului de pârât sunt conforme legii.

Or, potrivit art.20 al Legii nr.982/11.05.2000, (1) Pentru furnizarea informațiilor oficiale pot fi percepute, în afara excepțiilor prevăzute de lege, plăţi în mărimile şi conform procedurii stabilite de organele reprezentative, acestea fiind vărsate în bugetul de stat. (2) Mărimile plăților nu vor depăşi mărimile cheltuielilor suportate de către furnizor pentru facerea copiilor,

expedierea lor solicitantului şi/sau pentru traducerea, la cererea solicitantului, a informaţiei, documentului. (3) Plăţile pentru furnizarea informaţiilor analitice, de sinteză sau inedite, executate la comanda solicitantului, se vor stabili conform contractului dintre solicitant şi furnizorul de informaţii. (4) Vor fi puse, fără plată, la dispoziţia solicitanţilor, informaţiile oficiale care: a) ating nemijlocit drepturile şi libertăţile solicitantului; b) sînt expuse oral; c) sînt solicitate pentru a fi studiate la sediul instituţiei; d) prin faptul că au fost furnizate, contribuie la sporirea gradului de transparenţă a activităţii instituţiei publice şi corespunde intereselor societăţii. (5) În cazurile în care informaţia pusă la dispoziţia solicitantului conţine inexactităţi sau date incomplete, instituţia publică este obligată să efectueze rectificările şi completările respective gratuit, cu excepţia cazurilor în care completarea informaţiei implică eforturi şi cheltuieli considerabile care n-au fost prevăzute şi taxate la eliberarea primară a informaţiilor. (6) Instituţia publică va aduce la cunoştinţa solicitanţilor într-un mod cît mai adecvat şi mai amănunţit posibil modalitatea de calculare a plăţilor pentru furnizarea informaţiei.

Reieșind din situația relatată supra, instanța de judecată reține ca întemeiate concluziile instanței de fond că, Instituția Publică ,,Centrul de Excelență în Construcții” a examinat în interiorul termenului legal cererea reclamantului privind accesul la informație, înregistrată cu nr.01-16/22 din 03.02.2020, respectiv se constată netemeinicia pretențiilor reclamantului privind constatarea încălcării dreptului privind accesul la informație, obligarea pârâtului să elibereze copia actelor solicitate prin cererea nr.01-16/22 din 03.02.2020.

Cu referire la pretenția reclamantului de încasare a prejudiciului moral, Colegiul reține că, într-adevăr, art. 21 alin. (3) lit. i) din Legea privind accesul la informație, stabilește că, - (3) persoana care se consideră lezată într-un drept sau interes legitim poate ataca orice acțiune sau inacțiune a persoanei responsabile pentru primirea și examinarea cererilor de acces la informații, dar în special cu privire la: i) cauzarea unor prejudicii materiale și/sau morale prin acțiunile ilegale ale furnizorului de informații.

În speță, cerința reclamantului privind încasarea prejudiciului moral are caracter accesoriu, fiind în dependență directă de pretenția de bază.

Iar, în circumstanțele în care s-a constatat netemeinicia pretențiilor reclamantului privind constatarea încălcării dreptului de acces la informație, subsecvent urmează a fi respinsă și pretenția de încasare a prejudiciului moral.

Completul judiciar apreciază critic argumentul apelului că hotărârea primei instanțe urmează a fi casată ca fiind emisă cu aplicarea eronată a normelor materiale și procedurale. Or, argumentele apelantului au un caracter declarativ, fără a fi concretizate care norme au fost aplicate greșit de către instanța de fond, respectiv, soluția instanței de judecată nu poate fi bazată pe argumente lipsite de substrat juridic.

Alte argumente invocate de apelant în susținerea poziției sale, nu pot fi reținute de instanța de apel, deoarece se combat cu cele invocate mai sus și se referă la circumstanțele care au fost constatate și elucidate pe deplin de prima instanță, avînd la bază cumulul de probe, care au fost administrate și apreciate cu respectarea normelor de drept procedural și susținute de normele de drept material.

În consecință, instanța de apel reține prin prisma jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, și anume cauza Rebait și alții c. Franței, că art. 6 par. 1) al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes.

Astfel, dat fiind că argumentele apelantului sunt nefondate și combătute integral prin concluziile relatate supra, în speță lipsind temeiuri legale pentru casarea hotărîrii contestate, Colegiul conchide că apelul declarat este integral nefondat și pasibil de a fi respins.

Din considerentele menționate și avînd în vedere că prima instanță a elucidat deplin circumstanțele cauzei, a aplicat corect normele materiale și a adoptat o hotărîre întemeiată și legală, cu respectarea normelor procedurale, iar cererea de apel este neîntemeiată, Colegiul ajunge la concluzia de a respinge apelul depus de Mitrofan Valeriu.

În conformitate cu art. 240 alin. (1) lit. a) Codul administrativ, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău,

D E C I D E:

Se respinge apelul depus de Mitrofan Valeriu.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 21 februarie 2023.

Decizia este executorie din momentul emiterii, însă poate fi atacată la Curtea Supremă de Justiţie cu recurs în termen de două luni.

Preşedintele ședinței, judecătorul Mîra Ghenadie

Judecătorii Bostan Angela

Dașchevici Grigore